

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 14.02.2025
Sayı : 3984

25753

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sn. Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 25.02.2025

Ridvan Uz
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Motokuryeler, Türkiye'de özellikle pandemi sürecinde kritik bir iş gücü olarak öne çıkmış, ancak çalışma koşulları bakımından en güvencesiz ve tehlikeli meslek gruplarından biri haline gelmiştir. Yemek ve market siparişlerinin yanı sıra çeşitli lojistik hizmetlerde de yoğun olarak çalışan motokuryeler, ağır çalışma koşulları, hız baskısı, düşük ücretler, sigortasız çalışma ve trafikte karşılaştıkları yüksek riskler nedeniyle ciddi sorunlarla mücadele etmektedirler. Motokuryeler, ağırlıklı olarak "esnaf kurye" modeli ile çalıştırılmaktadır. Bu sistemde, işverenler kuryeleri sigortalı işçi olarak çalıştırmak yerine, bağımsız birer işletme sahibi gibi göstermekte ve tüm mali yükümlülüğü çalışanlara yüklemektedir. Bu durum, iş kazası geçiren ya da hastalanan motokuryelerin hiçbir sosyal güvenceden faydalanamamasına ve ciddi mağduriyetler yaşamasına sebep olmaktadır. İş kazaları sonucu hayatını kaybeden ya da ağır yaralanan birçok motokurye, işvereni tarafından hiçbir şekilde desteklenmemekte, tazminat hakları bulunmamaktadır.

Motokuryeler, restoran ve e-ticaret şirketlerinin müşteri memnuniyeti için dayattığı "hızlı teslimat" baskısı nedeniyle trafik kazalarına maruz kalmaktadır. Kısa sürede sipariş teslim etme zorunluluğu, birçok motokuryeyi trafik kurallarını ihlal etmeye zorlamakta, dolayısıyla ölümlü kazaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Resmi verilere göre 2023 yılında en az 60 motokurye iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. Motokuryeler, çoğunlukla uzun mesai saatleri boyunca çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Günlük 12-14 saati bulan çalışma sürelerine rağmen, kazançları oldukça düşüktür. Özellikle kendi sigorta primlerini, yakıt masraflarını ve motosiklet bakım maliyetlerini kendileri karşılayan esnaf kuryeler, yaşadıkları ekonomik zorluklarla baş edemez hale gelmiştir.

Bu bilgiler ışığında;

SORULAR:

1. Türkiye'de kaç motokurye, "esnaf kurye" modeli ile çalışmaktadır ve bu sistemin sebep olduğu mağduriyetleri önlemek için herhangi bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
2. Motokuryelerin iş güvenliği, mesleki güvenceleri ve sigortalı çalışma hakları konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen bir çalışma var mıdır?
3. 2020-2024 yılları arasında motokuryelik yaparken trafik kazalarında hayatını kaybeden ve yaralanan çalışan sayısı nedir?
4. Motokuryelerin hız baskısından kaynaklanan trafik kazalarının önlenmesi için restoran, e-ticaret platformları ve kargo firmalarına yönelik yasal bir denetim mekanizması oluşturulması düşünülmekte midir?
5. Motokuryelerin mesleki yeterlilik belgesi almasını zorunlu kılacak bir düzenleme planlanmakta mıdır? Eğer planlanıyorsa, bu düzenlemenin kapsamı ve uygulanma süreci hakkında bilgi verebilir misiniz?
6. İşverenlerin motokuryelere koruyucu ekipman sağlama zorunluluğunu artıracak bir yasal düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
7. Motokuryelerin sendikalaşmasını engelleyen uygulamalar hakkında Bakanlığınızın bir incelemesi ya da düzenleme çalışması var mıdır?